Επί των δικαστικών εξόδων

49 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα αν υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

κρίνει και αποφασίζει:

1) Απορρίπτει τις προσφυγές.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

O'Keeffe Pescatore

Bosco Koopmans Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Μαΐου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του τέταρτου τμήματος

A. O'Keeffe

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Οι δύο υποθέσεις επί των οποίων αναπτύσσω σήμερα τις προτάσεις μου αφορούν το γνωστό ήδη από σειρά άλλων υποθέσεων σύστημα ποσοστώσεων χάλυβα της αποφάσεως 2794/80 (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/010, σ. 50), η οποία ίσχυε από 1ης Οκτωβρίου 1980 μέχρι 30ής Ιουνίου 1981.

Η πρώτη από τις δύο υποθέσεις που μας απασχολούν σήμερα αναφέρεται σε απόφαση της Επιτροπής, με την οποία αυτή αρνήθηκε να αυξήσει τις ποσοστώσεις που

1 — Μετάφραση από τα γερμανικά.

χορηγήθηκαν στην προσφεύγουσα για το πρώτο τρίμηνο του 1981 για τα προϊόντα ελάσεως της ομάδας I, σύμφωνα με το άρθρο 14 της αποφάσεως 2794/80, το οποίο προβλέπει αποκλίσεις από τη γενική ρύθμιση των ποσοστώσεων, στην περίπτωση που οι περιορισμοί παραγωγής ή παραδόσεως, που προβλέπει η απόφαση 2794/80 και οι διατάξεις περί εφαρμογής της, συνεπάγονται εξαιρετικές δυσκολίες για μια επιχείρηση.

Η δεύτερη υπόθεση αναφέρεται σε απόφαση, με την οποία η Επιτροπή επέβαλε στην προσφεύγουσα πρόστιμο γιατί υπερέβη, κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981, τις ποσοστώσεις που της είχαν χορηγηθεί. Η επιβολή του προστίμου έγινε σύμφωνα με το άρθρο 9 της αποφάσεως 2794/80 το οποίο προβλέπει σχετικά:

«Στις επιχειρήσεις που υπερβαίνουν την ποσόστωση παραγωγής τους . . ., θα επιβάλλεται πρόστιμο ανερχόμενο κατά γενικό κανόνα σε 75 ECU ανά τόνο υπερβάσεως συνήθων χαλύβων και 150 ECU ανά τόνο υπερβάσεως ειδικών χαλύβων.

Στην περίπτωση που η παραγωγή μιας επιχειρήσεως υπερβαίνει την ποσόστωση κατά 10 % και περισσότερο ή, εάν η επιχείρηση έχει ήδη υπερβεί κατά τη διάρκεια ενός από τα προηγούμενα τρίμηνα την ή τις ποσοστώσεις της, τα πρόστιμα μπορούν να φθάσουν μέχρι το διπλάσιο των ποσών αυτών κατά τόνο . . .

Το ποσό αυτό αυξάνεται κατά 1 % για κάθε αρχόμενο μήνα καθυστερήσεως πληρωμής, από την ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση επιβολής.»

Ως προς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως πρέπει να αναφερθούν τα εξής.

Στις 19 Δεκεμβρίου 1980 η προσφεύγουσα έλαβε ανακοίνωση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 3 της αποφάσεως 2794/80. Με την ανακοίνωση αυτή της γνωστοποιήθηκαν οι παραγωγές αναφοράς, για τις οποίες αναφερόταν ότι είχαν προσαρμοστεί «σύμφωνα με το άρθρο 4» και οι ποσοστώσεις παραγωγής για το πρώτο τρίμηνο του 1981. Ως προς τις τελευταίες αυτές υπήρχε η παρατήρηση ότι επειδή τα αναφερόμενα προϊόντα περιελάμβαναν και ορισμένα που δεν εμπίπτουν στο σύστημα των ποσοστώσεων έπρεπε να προσαρμοστούν περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2794/80. Με μεταγενέστερο έγγραφο της Επιτροπής, της 1ης Απριλίου 1981, κοινοποιήθηκαν οι ποσοστώσεις που προσαρμόστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 6. Για τα προϊόντα της ομάδας I η ποσόστωση που ορίστηκε ήταν, πράγματι, η ίδια που είχε οριστεί στην ανακοίνωση του Δεκεμβρίου 1980.

Ήδη κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου 1981 εκπρόσωποι της προσφεύγουσας είχαν επανειλημμένες επαφές με τον αρμόδιο για το σύστημα ποσοστώσεων αντιπρόεδρο της Επιτροπής, καθώς και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του προαναφερθέντος άρθρου 14 της αποφάσεως 2794/80, στην οποία αναφέρεται, σύμφωνα με τα στοιχεία της προσφεύγουσας, αίτησή της της 4ης Φεβρουαρίου 1981. Ήδη από τότε, είχε γνωσθεί στην προσφεύγουσα ότι δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως, σε σχέση με τα προϊόντα της ομάδας I. Το ίδιο της ανακοινώθηκε και γραπτά με γνωστοποίηση της 19ης Οκτωβρίου 1981. Σ' αυτή αναφερόταν ότι η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει, σε ανάλογες περιπτώσεις, ύπαρξη εξαιρετικών δυσκολιών, μόνο όταν ο βαθμός εκμεταλλεύσεως μιας επιχειρήσεως υπολείπεται περισσότερο από 10 % από το βαθμό εκμεταλλεύσεως των άλλων παραγωγών της Κοινότητας, το δε ποσοστό της συνολικής παραγωγής όλων των ομάδων προϊόντων που αντιπροσωπεύει τα προϊόντα της ομάδας I είναι τουλάχιστον 30 %. Δεδομένου ότι ο βαθμός εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας κατά το πρώτο τρίμηνο

του 1981 υπολειπόταν μόνο κατά 5,4 % από το 6αθμό εκμεταλλεύσεως των άλλων παραγωγών της Κοινότητας, δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής ως προς αυτήν του άρθρου 14 της αποφάσεως 2794/80.

Την απόφαση αυτή προσέβαλε η προσφεύγουσα με προσφυγή της, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Νοεμβρίου 1981 και με την οποία ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως της 19ης Οκτωβρίου 1981 (υπόθεση 303/81).

Από τη μελέτη των αναφορών και των πληροφοριών που η προσφεύγουσα ήταν υποχρεωμένη να υποβάλλει στην Επιτροπή, σύμφωνα με την απόφαση 2794/80, διαπιστώθηκε ότι υπερέβη τις ποσοστώσεις που της είχαν χορηγηθεί για το πρώτο τρίμηνο του 1981. Μόλις η προσφεύγουσα πληροφορήθηκε ότι η Επιτροπή είχε την πρόθεση να της επιβάλει πρόστιμο, με επιστολή της, της 26ης Ιουνίου 1981, προς τον προϊστάμενο του ιδιαιτέρου γραφείου του αρμόδιου για τις ποσοστώσεις αντιπροέδρου της Επιτροπής υπενθύμισε ότι σε τηλεφωνική συνομιλία που είχε εκπρόσωπος της προσφεύγουσας, πριν από την έναρξη των λεγομένων διαπραγματεύσεων Eurofer II, του είχε δοθεί η υπόσχεση, ότι αν η προσφεύγουσα ελάμβανε μέρος στις εν λόγω διαπραγματεύσεις, η Επιτροπή θα «έδινε λύση» στο πρόβλημα της υπερβάσεως των ποσοστώσεων — εδώ επρόκειτο για 25 000 τόνους περίπου — κατά το πρώτο τρίμηνο. Αντί όμως να συμβεί αυτό η προσφεύγουσα ειδοποιήθηκε επίσημα, με έγγραφο της 15ης Ιουλίου 1981, ότι υπερέβη κατά 61 955 τόνους την ποσόστωσή της και κλήθηκε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, σύμφωνα με το άρθρο 36 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Η προσφεύγουσα ανταποκρίθηκε με έγγραφό της, της 22ας Ιουλίου 1981, στο οποίο τόνιζε ότι η υπέρβαση των ποσοστώσεων ανερχόταν μόνο σε 28 682 τόνους. Η Επιτροπή της απάντησε σχετικά, με έγγραφό της της 19ης Αυγούστου 1981, ότι βάσει μιας αναπροσαρμογής των ποσοστώσεων για τα προϊόντα της ομάδας I, που από παραδρομή δεν αναφέρθηκε στο έγγραφο της Επιτροπής της 1ης Απριλίου 1981, η υπέρβαση των ποσοστώσεων ανέρχεται σε 61 955 τόνους. Στο έγγραφο τονιζόταν ότι ο προϊστάμενος του ιδιαιτέρου γραφείου δεν μπορούσε να υποσχεθεί επίλυση που θέματος της υπερβάσεως των ποσοστώσεων, εφόσον σύμφωνα με το άρθρο 9 της αποφάσεως 2794/80 επιβάλλεται υποχρεωτικά, πρόστιμο για κάθε υπέρβαση των ποσοστώσεων. Η προσφεύγουσα είχε την ευκαιρία να διατυπώσει σχετικά τις παρατηρήσεις της, τόσο στις 25 Αυγούστου 1981, όσο και κατά τη διάρκεια ακροάσεως στις 24 Σεπτεμβρίου 1981. Κατόπιν αυτών, εκδόθηκε, στις 28 Οκτωβρίου 1981, απόφαση επιβολής προστίμου σύμφωνα με το άρθρο 9 της αποφάσεως 2794/80. Στην απόφαση αυτή αναφερόταν ότι επειδή η ποσόστωση που είχε αρχικά ανακοινωθεί, επιβεβαιώθηκε από παραδρομή ως αναπροσαρμοσμένη ποσόστωση, πρέπει να θεωρηθεί ότι η υπέρβαση, στα προϊόντα της ομάδας I, ανέρχεται σε 28 682 τόνους. Κατά συνέπεια, επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρόστιμο 75 ECU ανά επί πλέον τόνο παραγωγής, δηλαδή συνολικά πρόστιμο 2 151 150 ECU (= 5 235 727 γερμανικά μάρκα). Το πρόστιμο έπρεπε να καταβληθεί σε προθεσμία δύο μηνών μετά την κοινοποίηση της αποφάσεως, προσαυξανόμενο κατά 1 % για κάθε αρχόμενο μήνα καθυστερήσεως της καταβολής μετά τη λήξη της προαναφερόμενης προθεσμίας.

Κατά της αποφάσεως αυτής η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου, στις 15 Δεκεμβρίου 1981, με την οποία ζητεί ακύρωση της αποφάσεως της 28ης Οκτωβρίου 1981, επικουρικώς δε μείωση του προστίμου σε εύλογο, κατά την κρίση του Δικαστηρίου ύψος (υπόθεση 312/81).

Επί των αιτημάτων αυτών τα οποία η Επιτροπή θεωρεί αβάσιμα, έχω να παρατηρήσω τα εξής:

I — Επί της αποφάσεως που στηρίζεται στο άρθρο 14 της αποφάσεως 2794/80 (υπόθεση 303/81)

Κατά της αποφάσεως αυτής η προσφεύγουσα προβάλλει δύο κατηγορίες επιχειρημάτων: παράβαση του άρθρου 14 της αποφάσεως 2794/80 και, συνεπώς, παραβίαση — κατά την έννοια του άρθρου 33 της συνθήκης ΕΚΑΧ — της συνθήκης ή των σχετικών με την εφαρμογή της κανόνων. Η πρώτη αφορά το αποφασιστικό για την Επιτροπή κριτήριο, σύμφωνα με το οποίο ο βαθμός εκμεταλλεύσεως μιας επιχειρήσεως πρέπει να υπολείπεται περισσότερο από 10 % από τους άλλους παραγωγούς της Κοινότητας· η δεύτερη αφορά τον ορθό υπολογισμό της ικανότητας παραγωγής της προσφεύγουσας κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981.

1. Η προσφεύγουσα έχει, προπάντων, τη γνώμη ότι δεν πρέπει να γίνεται λόγος για εξαιρετικές δυσκολίες, κατά την έννοια του άρθρου 14 της αποφάσεως 2794/80, μόνο όταν ο βαθμός εκμεταλλεύσεως μιας επιχειρήσεως υπολείπεται κατά περισσότερο από 10 % από τον κοινοτικό μέσο όρο. Αυτό σημαίνει ανεπίτρεπτο περιορισμό της σχετικής έρευνας που μπορεί να οδηγήσει σε διακρίσεις. Αντίθετα, απαιτείται εκτίμηση όλων των περιστατικών της κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως λαμβάνοντας υπόψη τα οικονομικά δεδομένα και ιδίως την ταμιακή κατάσταση. Από την έρευνα αυτή μπορεί να αποδειχθεί ότι υπάρχουν εξαιρετικές δυσκολίες ακόμα και όταν ο βαθμός εκμεταλλεύσεως υπολείπεται κατά ποσοστό λιγότερο του 10 % από τον κοινοτικό μέσο όρο.

Η Επιτροπή επιχειρεί να δικαιολογήσει τη διοικητική της πρακτική αναφέροντας, κατά τρόπο τελείως γενικό, ότι το άρθρο 14 συνιστά εξαιρετική διάταξη που επιβάλλει συσταλτική ερμηνεία. Ισχυρίζεται ότι δεν χρησιμοποίησε πράγματι ένα μόνο κριτήριο, αυτό δηλαδή που ήδη αναφέρθηκε. Πρώτον, το άρθρο 14 εφαρμόζεται όταν δεν υπάρχει περίπτωση τήρησης υποχρεώσεων παράδοσης, τέτοιες δε υποχρεώσεις παραδόσεως, αντίστοιχα με την προαναφερόμενη αρχή, λαμβάνονται υπόψη μόνο σε περιορισμένο βαθμό, δηλαδή εφόσον αποδεικνύονται παραγγελίες από το *εξωτερικό*. Επίσης γίνεται σύγκριση του βαθμού εκμεταλλεύσεως, εφόσον το άρθρο 14 εφαρμόζεται, όταν η παραγωγή αναφοράς — λόγω τεχνικών δυσκολιών ή απεργιών — αποκλίνει πολύ από το μέσο όρο και δεν μπορεί να γίνει λόγος για ομαλή αύξηση, σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο 3 μέχρι 5. Ωστόσο, η Επιτροπή θεώρησε σχετικά ότι ήταν απαραίτητο ένα σταθερό μέγεθος, πρώτον για να αποφύγει τις διακρίσεις και δεύτερον για λόγους απλουστεύσεως της διοικητικής διαδικασίας, δεδομένου ότι η αναπροσαρμογή των ποσοστώσεων που ορίζονται τέσσερις φορές ετησίως πρέπει να γίνεται το ταχύτερο δυνατό. Εξάλλου, το μέγεθος που επέλεξε η Επιτροπή φαίνεται αντικειμενικά ορθό. Εφόσον στο άρθρο 14 γίνεται λόγος για εξαιρετικές δυσκολίες, πρέπει, οπωσδήποτε, να απαιτείται μεγαλύτερη απόκλιση από το μέσο όρο. Περαιτέρω, έχει σημασία όχι μόνο ότι το επιλεγέν μέγεθος είναι καθοριστικό επίσης και κατά το άρθρο 4, στοιχείο 3, της αποφάσεως 2794/80, αλλά και ότι τέτοιες διακυμάνσεις είναι, σύμφωνα με την εμπειρία από την αγορά χάλυβα, συνηθισμένες, υπό κοινοτικές συνθήκες αγοράς. Εξάλλου, δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι κατά τον υπολογισμό της ικανότητας παραγωγής, υφίσταται κάποια αβεβαιότητα και ότι ο κίνδυνος διακρίσεων μεταξύ επιχειρήσεων θα ήταν μεγαλύτερος αν λαμβάνονταν υπόψη μικρότερες αποκλίσεις από το μέσο όρο. Η Επιτροπή αναφέρει, επίσης, σε σχέση με την ανάγκη συσταλτικής ερμηνείας του άρθρου 14, ότι

σύμφωνα με το γράμμα του οι ενδεχόμενες δυσκολίες πρέπει να είναι *το αποτέλεσμα* της εφαρμογής του συστήματος ποσοστώσεων της παραγωγής. Υπό αυτό το πρίσμα δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη όλες οι δυνατές πλευρές, όπως η εξυπηρέτηση τόκων εκ δανείων — που ανέφερε η προσφεύγουσα — που αποτελούν συνέπεια επιχειρηματικών αποφάσεων που ελήφθησαν πριν από τη θέσπιση του συστήματος των ποσοστώσεων, ή οικονομικές περιστάσεις, όπως η κατάσταση από άποψη κέρδους που αποτελεί μάλλον προϋπόθεση θεσπίσεως του συστήματος των ποσοστώσεων παρά συνέπειά του.

Όσον αφορά το πρώτο αυτό σημείο του επιχειρήματος, είναι βέβαια ορθό ότι πρέπει να τεθούν αυστηρές προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ρήτρας επιεικείας του άρθρου 14. Μπορεί, επίσης, να επιδειχθεί κάποια κατανόηση, χάριν της ίσης μεταχειρίσεως, για το ότι ο καθορισμός ενός *σταθερού* μεγέθους αποκλίσεως από το μέσο βαθμό εκμεταλλεύσεως θεωρείται εν προκειμένω σημαντικό κριτήριο. Εξίσου όμως νομίζω, επίσης, ότι και η σταθερή προσήλωση στο ποσοστό 10 % ως *μοναδικό* κριτήριο — ανεξάρτητα από αποδειγμένες υποχρεώσεις παραδόσεως — προσκρούει σε σημαντικές επιφυλάξεις. Στη δήλωση της Επιτροπής ότι το ποσοστό αυτό, υπό *ομαλές* συνθήκες αγοράς, αντιπροσωπεύει τη συνηθισμένη διακύμανση, μπορεί να αντιταχθεί ότι το σύστημα των ποσοστώσεων συμπίεσε την παραγωγή πολύ πιο κάτω από το επίπεδό της υπό ομαλές συνθήκες αγοράς και ότι υπό τις προϋποθέσεις αυτές περαιτέρω μείωση του βαθμού εκμεταλλεύσεως, έστω και αν δεν ανέρχεται στο 10 %, μπορεί να προκαλέσει εξαιρετικές δυσκολίες. Επίσης, δεν είναι οπωσδήποτε πειστικά τα όσα η Επιτροπή αναφέρει ως προς τις δυσκολίες ενός ορθού υπολογισμού της παραγωγικής ικανότητας. Αν πράγματι υπάρχουν οι δυσκολίες αυτές — για το οποίο δεν χωρεί αμφιβολία — είναι εύκολο να θεωρηθεί ότι ελήφθη υποθετικά υπερβολικά χαμηλή ικανότητα, στην πραγματικότητα δηλαδή, συγκρινόμενη με την ορθή ικανότητα, προκύπτει μεγαλύτερη απόκλιση από το μέσο βαθμό εκμεταλλεύσεως η οποία να μπορεί να θεωρηθεί απολύτως ως εξαιρετική δυσκολία κατά την έννοια του άρθρου 14.

Αν, λοιπόν, καταρχήν αναγνωριστεί ως ορθό ότι η απόκλιση κατά 10 % από το μέσο βαθμό εκμεταλλεύσεως επιλέχθηκε ως *κατευθυντήρια γραμμή* τότε η Επιτροπή με την απαρέγκλιτη εμμονή της στο κριτήριο αυτό οπωσδήποτε δεν ανταποκρίθηκε στο σκοπό του άρθρου 14, που είναι η κατά το δυνατό ορθότερη διαμόρφωση των ποσοστώσεων παραγωγής σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση στο πλαίσιο ενός σχετικά άκαμπτου συστήματος. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή — ενεργώντας φυσικά βάσει αντίστοιχων, τεκμηριωμένων ισχυρισμών — ήταν υποχρεωμένη να εξετάσει αν και σε περίπτωση επίσης μικρότερων αποκλίσεων από το μέσο βαθμό εκμεταλλεύσεως, προκύπτουν τέτοιες εξαιρετικές δυσκολίες, οι οποίες δεν συνδέονται αποκλειστικά με το πεδίο ευθύνης της ενδιαφερόμενης επιχειρήσεως. Στο σημείο αυτό είναι δυνατό να αναφερθούν απόψεις — χωρίς να είναι του παρόντος η ανάπτυξη πλήρους θεωρίας — όπως αυτές που ανέπτυξε ο συνάδελφός μου VerLoren van Themaat στις προτάσεις του επί της υποθέσεως 119/81 [1] σχετικά με την προβληματική των επιδοτήσεων, ότι δηλαδή και κατά την εφαρμογή του άρθρου 14 το πρόβλημα της επιδοτήσεως επιχειρήσεων και οι δυσκολίες που ανακύπτουν για άλλες μη επιδοτούμενες επιχειρήσεις, έχει αποφασιστική σημασία.

Εφόσον στην παρούσα υπόθεση για την αρνητική απόφαση της Επιτροπής — όπως

1 — Απόφαση της 7ης Ιουλίου 1982 στην υπόθεση 119/81, Klöckner-Werke AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1982, σ. 2627.

ελέχθη — καθοριστική ήταν μόνο η διαπίστωση ότι ο βαθμός εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας απέκλινε κατά ποσοστό μικρότερο του 10 % από το μέσο όρο — αν αυτό αληθεύει πράγματι θα εξεταστεί αμέσως — και εφόσον σε καμιά περίπτωση δεν υποστηρίχθηκε ότι η προσφεύγουσα κατά την προβολή του αιτήματός της σύμφωνα με το άρθρο 14 δεν ανέφερε κανένα βάσιμο λόγο από άλλη άποψη για την ύπαρξη εξαιρετικών δυσκολιών, η προσβαλλόμενη απόφαση μπορεί ήδη να ακυρωθεί με την αιτιολογία ότι η Επιτροπή ανεπίτρεπτα περιόρισε την έρευνα που όφειλε να κάνει σύμφωνα με το άρθρο 14 της αποφάσεως 2794/80.

2. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, περαιτέρω, ότι η Επιτροπή κακώς αρνήθηκε, στην περίπτωση της προσφεύγουσας, την ύπαρξη αποκλίσεως μεγαλύτερης από 10 % του βαθμού εκμεταλλεύσεώς της από τον κοινοτικό μέσο όρο — κριτήριο που η ίδια θεωρεί αποφασιστικό. Η Επιτροπή ήχθη στο συμπέρασμα αυτό διότι υπολόγισε πολύ χαμηλά την ικανότητα του ελασματουργείου θερμής ελάσεως II της Βρέμης. Αντί για ικανότητα 355 000 τόνων/μήνα αναγνώρισε ικανότητα — όπως αναφέρεται στα δικόγραφα — 459 000 τόνων/μήνα, έτσι ώστε να προκύπτει ότι ο βαθμός εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας ανέρχεται, βάσει της ανακοινώσεως ποσοστώσεων σε 39 %, που σημαίνει, πράγματι, απόκλιση μεγαλύτερη από 10 % από τον κοινοτικό μέσο όρο (56 % κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981). Εξάλλου, η προσφεύγουσα παραπονείται σχετικά — τουλάχιστον στο υπόμνημά της — ότι η Επιτροπή κακώς παρέλειψε να λάβει υπόψη της την ικανότητα του ελασματουργείου θερμής ελάσεως I στη Βρέμη, το οποίο άρχισε να λειτουργεί το 1958 και τέθηκε προσωρινά εκτός λειτουργίας τον Απρίλιο του 1974, στο πλαίσιο των μέτρων αναδιαρθρώσεως.

α) Σε ό,τι αφορά το πρώτο από τα δύο αυτά σημεία — την ικανότητα του ελασματουργείου II — η προσφεύγουσα θεωρεί ότι δεν πρέπει να ληφθούν απλώς υπόψη οι προγενέστερες σχετικές ανακοινώσεις· ως γνωστό, στο ερωτηματολόγιο 2/61 ανέφερε απόδοση 314 000 τόνων/μήνα για τα έτη 1977 μέχρι 1979, την 1η Ιανουαρίου 1980 απόδοση 355 000 τόνων/μήνα και μόλις την 1η Ιανουαρίου 1981 — μετά από αντίστοιχη δήλωση που έγινε κατά τη διάρκεια επιθεωρήσεως των εγκαταστάσεών της το Νοέμβριο του 1980 — ανέφερε ικανότητα 459 000 τόνων/μήνα. Εκείνο που έχει σημασία, αντιθέτως, είναι αν προέκυψαν αργότερα πειστικά στοιχεία για διαφορετική εκτίμηση και αυτό πρέπει, πράγματι, να θεωρηθεί ότι συνέβη στην περίπτωσή της. Επικαλείται, σχετικά, αφενός μια γνωμάτευση που έγινε ύστερα από ενέργεια της Επιτροπής και του ομοσπονδιακού υπουργείου οικονομίας το Μάιο του 1981. Βέβαια, ένας από τους εμπειρογνώμονες, το Centre belge de recherches métallurgiques (CRM), κάνει λόγο για ικανότητα 337 000 τόνων/μήνα. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι στηρίχτηκε στην παραγωγή υψικαμίνου που είχε εγγυηθεί προηγουμένως ο προμηθευτής ως *ελάχιστη* απόδοση, η οποία, όμως, δεν έλεγε τίποτα για την πραγματική παραγωγική ικανότητα. Ο άλλος εμπειρογνώμων, η ιαπωνική εταιρεία Kawasaki, καταλήγει σε εντελώς διαφορετικό συμπέρασμα, σε ικανότητα δηλαδή 487 000 τόνων/μήνα, στηριζόμενη σε παραγωγική ικανότητα της καμίνου κινητών δοκών (507 τόνων/ώρα), την οποία και η προσφεύγουσα θεωρεί ως ορθή. Αφετέρου, για να αποδείξει ότι ο τελευταίος αυτός αριθμός ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα η προσφεύγουσα επικαλείται μια άλλη γνωμάτευση η οποία καταρτίστηκε βάσει δοκιμών αποδόσεως που πραγματοποιήθηκαν παρουσία εκπρόσωπων της εταιρείας που προμήθευσε την κάμινο κινητών δοκών. Μπορεί, λοιπόν, να θεωρηθεί ότι οι κάμινοι κινητών δοκών, οι οποίοι αποτελούν κατά κάποιο τρόπο το τελικό στάδιο της επεξεργασίας στο ελασ-

ματουργείο και ενέχουν, επομένως, ιδιαίτερη σημασία για την αποδοτικότητά του, έχουν μέση ωριαία απόδοση 570 τόνων, μεγαλύτερη δηλαδή, από αυτήν που δήλωσε η προσφεύγουσα. Αυτό, τουλάχιστον, θα έπρεπε να είχε παρακινήσει την Επιτροπή να προβεί σε λεπτομερή εξέταση της αμφισβητούμενης ικανότητας πριν αποφασίσει οριστικά σχετικά με την αίτηση της προσφεύγουσας σύμφωνα με το άρθρο 14 της αποφάσεως 2794/80.

Αντίθετα, η Επιτροπή θεωρεί ότι μπορούσε να βασιστεί στα στοιχεία, στα οποία κατέληξαν οι υπάλληλοί της, μετά από μια πρώτη διόρθωση της αναφοράς της προσφεύγουσας κατά τη διάρκεια επιθεωρήσεως των εγκαταστάσεων της προσφεύγουσας κατά το έτος 1980. Οι διαπιστώσεις της Kawasaki δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να αποτελέσουν αφορμή για νέα διόρθωση διότι αναφέρονται στην αφηρημένη τεχνική ικανότητα και όχι στην ανώτατη δυνατή παραγωγή κατά την έννοια του ερωτηματολογίου 2/61, η οποία εξαρτάται από την εκάστοτε σχεδιαζόμενη συγκεκριμένη παραγωγική δομή και τις συγκεκριμένες τεχνικές προϋποθέσεις που ισχύουν για το εν λόγω έτος. Εξάλλου, πρόκειται μόνο για πρόβλεψη της μελλοντικής δυνατής παραγωγής. Η Επιτροπή αναφέρεται ακόμη στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η ικανότητά της είχε ήδη από το 1977 μέχρι το 1980 το μέγεθος που η ίδια είχε δηλώσει, πράγμα που αποτέλεσε, στο πλαίσιο άλλων υποθέσεων, αφορμή για αντιδικία ως προς μια αντίστοιχη αύξηση της παραγωγής αναφοράς σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο 3, της αποφάσεως 2794/80. Είναι, όμως, βέβαιο ότι και τα δύο μαζί — αφενός μεν η εφαρμογή της προαναφερθείσης διατάξεως και αφετέρου του άρθρου 14 — δεν είναι δυνατά. Πράγματι, αν για το πρώτο τρίμηνο του 1981 υπήρχε αύξηση σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο 3, βάσει των στοιχείων, τα οποία παρέσχε η προσφεύγουσα για την ικανότητά της, πράγμα εξάλλου που η προσφεύγουσα δεν επεχείρησε να επιδιώξει δικαστικώς, θα προέκυπταν ποσοστώσεις — όπως απέδειξε η Επιτροπή με υποθετικό υπολογισμό της — σύμφωνα με τις οποίες ο βαθμός εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας θα υπολειπόταν μόνο 6,4 % από τον κοινοτικό μέσο όρο· έτσι, όμως, και πάλι δεν θα πληρούσε το κριτήριο που η Επιτροπή θεωρεί αποφασιστικό για την εφαρμογή του άρθρου 14.

6) Νομίζω, ότι και σ' αυτό το σημείο επίσης δεν μπορούμε να ακολουθήσουμε την Επιτροπή.

αα) Αν θεωρεί — όπως αφήνουν να εννοηθεί αυτά που αναφέρονται αμέσως παραπάνω — ότι ανακύπτουν στο σημείο αυτό *προβλήματα παραδεκτού,* σε ό,τι αφορά την αμφισβητούμενη εφαρμογή του άρθρου 14 από την άποψη της εκτιμήσεως της παραγωγικής ικανότητας και μάλιστα σε σχέση με το γεγονός ότι η προσφεύγουσα σε μια άλλη δίκη (υπόθεση 119/81 [1]), υποστήριξε ότι έπρεπε να υπάρξει αύξηση της παραγωγής αναφοράς σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο 3, λόγω φερομένης κατά τα έτη 1977 μέχρι 1979 πραγματικής ικανότητας του ελασματουργείου II ύψους 459 000 τόνων/μήνα, ενώ παρέλειψε να προσβάλει με την ίδια αυτή αιτιολογία την ανακοίνωση των ποσοστώσεων για το πρώτο τρίμηνο του 1981, δύσκολα θα μπορούσα να συμφωνήσω μαζί της. Δεν μπορώ βασικά να αντιληφθώ πώς είναι δυνατό να συναχθεί από την τακτική και τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν σε μια άλλη υπόθεση το απαράδεκτο επιχειρηματολογίας που προβλήθηκε στην παρούσα, εντελώς ανεξάρτητη δίκη. Το γεγονός ότι η ισχύουσα για το πρώτο τρίμηνο του 1981 απόφαση ποσοστώσεων δεν προσεβλήθη βάσει του άρθρου 4, στοιχείο 3, της αποφάσεως 2794/80 — αυτό οφείλεται ίσως και

1 — Απόφαση της 7ης Ιουλίου 1982 στην υπόθεση 119/81, Klöckner-Werke AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1982, σ. 2627.

στη φερόμενη υπόσχεση, η οποία θα μας απασχολήσει στο πλαίσιο της υποθέσεως 312/81, ενός ανώτερου υπαλλήλου της Επιτροπής, το Μάρτιο του 1980, για επίλυση των προβλημάτων της προσφεύγουσας για το πρώτο τρίμηνο του 1981, ή, ίσως, η σκέψη ότι είναι δύσκολο να αποδειχθεί τώρα η ύπαρξη μεγαλύτερης ικανότητας κατά τα έτη 1977 μέχρι 1979 — οδηγεί οπωσδήποτε στην υπόθεση ότι η ικανότητα της προσφεύγουσας για τα έτη 1977 μέχρι 1979 έχει οριστικά καθοριστεί στο ύψος που την είχε υπολογίσει η Επιτροπή. Από αυτό, όμως, δεν συνάγεται υποχρεωτικά το ύψος της ικανότητας της προσφεύγουσας κατά την αρχή του έτους 1981, έτσι ώστε η προσφεύγουσα να μην κωλύεται να επικαλεστεί τώρα το άρθρο 14, για το οποίο δεν έχει σημασία η προγενέστερη ικανότητα αλλά η ικανότητα που υπάρχει κατά το τρίμηνο, για το οποίο πρόκειται. Είμαι, εξάλλου, πεπεισμένος ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί a priori μια εφαρμογή του άρθρου 14, εφόσον πραγματοποιήθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981 αύξηση σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο 3, κατά το ύψος που υπολόγισε η Επιτροπή, ακριβώς διότι μόνο η διαπίστωση ότι ο βαθμός εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας υπολείπεται μόνο κατά 6,4 % από τον κοινοτικό μέσο όρο δεν μπορεί να αποκλείσει την ύπαρξη εξαιρετικών δυσκολιών.

66) Για τη διαμόρφωση κρίσεως στο σημείο αυτό οπωσδήποτε δεν βοηθά σε τίποτα ούτε το γεγονός ότι επί σειρά ετών η προσφεύγουσα ανέφερε στο ερωτηματολόγιο 2/61 διαφορετική ικανότητα, ούτε η απόφαση στην υπόθεση 119/81[1] όπου περιέχονται διαπιστώσεις για την ικανότητα της προσφεύγουσας.

Είναι, πράγματι, κατανοητό ότι η προσφεύγουσα κατά την εποχή που οι εγκαταστάσεις της έμεναν σε μεγάλο βαθμό αχρησιμοποίητες λόγω των δυσκολιών στην αγορά χάλυβα δεν προέβη σε ακριβή υπολογισμό της παραγωγικής της ικανότητας και, συνεπώς, παρέσχε ίσως από αμέλεια — δεν ήταν τότε αντιληπτή η σημασία τέτοιων διαπιστώσεων — ανακριβή στοιχεία. Αν γι' αυτό πρέπει να επιβληθούν κυρώσεις τότε αυτό πρέπει να γίνει σύμφωνα με το άρθρο 47 της συνθήκης ΕΚΑΧ· συμπληρωματικές κυρώσεις υπό μορφή εμμονής στις υποβληθείσες αναφορές στο πλαίσιο του συστήματος ποσοστώσεων — η προσφεύγουσα απέδειξε σχετικά, βάσει υπολογισμών, την έκταση των δυσμενών γι' αυτήν οικονομικών επιπτώσεων — θα ήταν υπερβολικές και αδικαιολόγητες. Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει, λοιπόν, να είναι βασικά δυνατή η επανεξέταση προγενέστερων αναφορών και η διόρθωσή τους, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν επαρκή στοιχεία.

Ενόψει της αποφάσεως 119/81[1] το σημαντικό είναι ότι η δίκη αυτή αφορούσε αποκλειστικά την ορθή εφαρμογή του άρθρου 4, στοιχείο 3 της αποφάσεως 2794/80, δηλαδή τη μεγαλύτερη δυνατή παραγωγή της προσφεύγουσας κατά τα έτη 1977 μέχρι 1979. Εφόσον οι ενδείξεις που παρέσχε η προσφεύγουσα δεν θεωρήθηκαν επαρκείς, ιδίως διότι στις τελικές παρατηρήσεις της γνωματεύσεως γίνεται λόγος για δυνατή *αύξηση* της ικανότητας, δεν είναι, ωστόσο, καθόλου βέβαιο ότι ισχύει το ίδιο για την εφαρμογή του άρθρου 14 της αποφάσεως 2794/80, για το οποίο εκείνο που έχει σημασία είναι η ικανότητα που μπορεί να αποδειχθεί ότι υπήρχε στην αρχή του έτους 1981 και ο βαθμός εκμεταλλεύσεώς της.

1 — Απόφαση της 7ης Ιουλίου 1982 στην υπόθεση 119/81, Klöckner-Werke AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1982, σ. 2627.

γγ) Είμαι πεπεισμένος ότι οι εκθέσεις που προσκόμισε η προσφεύγουσα και οι συμπληρώσεις τους — δηλαδή η έκθεση του CRM και της Kawasaki Steel Corporation, της 1ης Μαΐου 1981, η έκθεση της Kawasaki, της ίδιας ημερομηνίας, η γνωμάτευση του καθηγητή Jeschar, της 12ης Ιανουαρίου 1982, και το παράρτημά της της 2ας Φεβρουαρίου 1982, καθώς και η επιστολή του προμηθευτή της καμίνου κινητών δοκών της προσφεύγουσας, της 15ης Φεβρουαρίου 1982, με συνημμένη έκθεση σχετικά με δοκιμές αποδόσεως, του Δεκεμβρίου 1981 — έστω και αν τα εν λόγω έγγραφα θεωρηθούν, υπό στενή νομική έννοια, μόνο ως «ισχυρισμοί του διαδίκου», μπορούν να θεωρηθούν αρκετά σημαντικές ενδείξεις που θέτουν υπό αμφισβήτηση την ικανότητα, στην οποία κατέληξε η Επιτροπή (355 000 τόνοι/μήνα) και θα έπρεπε να παρακινήσουν την Επιτροπή να επανεξετάσει το ζήτημα της παραγωγικής ικανότητας.

Κυρίως δεν ευσταθεί το επιχείρημα ότι οι εκθέσεις του CRM και της Kawasaki αναφέρονται μόνο στην αφηρημένη τεχνική ικανότητα και δεν επιτρέπουν τη συναγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το μοναδικό κριτήριο που χρησιμοποιεί η Επιτροπή, δηλαδή τη μεγαλύτερη δυνατή παραγωγή κατά την έννοια του ερωτηματολογίου 2/61. Έτσι, στη συνημμένη έκθεση του CRM και της Kawasaki αναφέρεται ρητά ότι έχουν ληφθεί υπόψη ο εφοδιασμός με ημιεπεξεργασμένα προϊόντα, η διάρθρωση της ζητήσεως κατά το έτος 1980 — αυτοκινητοβιομηχανία και βιομηχανία παραγωγής σωλήνων, καθώς και οι εγκαταστάσεις που προηγούνται ή έπονται του ελασματουργείου· εξάλλου, στην ιδιαίτερη έκθεση της Kawasaki ελήφθησαν υπόψη πέντε διαφορετικές καταστάσεις λειτουργίας της επιχειρήσεως της προσφεύγουσας, καθώς επίσης και το τωρινό πρόγραμμα παραγωγής της.

Σύμφωνα με την τελευταία αυτή έκθεση, επί της οποίας κυρίως στηρίζεται η προσφεύγουσα, είναι δυνατή, ανάλογα με τις συνθήκες παραγωγής — σύνθεση του προϊόντος και φύση των πρώτων υλών — απόδοση του ελασματουργείου II μεταξύ 427 000 και 487 000 τόνων/μήνα. Στα «conclusions» [συμπεράσματα] δε, της κοινής εκθέσεως αναφέρεται ότι η απόδοση μπορεί να ανέλθει στους 5 844 000 τόνους/έτος, δηλαδή τους 487 000 τόνους/μήνα, αν ληφθεί ως βάση απόδοση των υψικαμίνων ίση με 506 τόνους/ώρα. Όπως προκύπτει από το όλο περιεχόμενο της εκθέσεως οι αριθμοί αυτοί δεν πρέπει να θεωρηθούν ως απλή «πρόβλεψη», αλλά ως ήδη υφιστάμενη δυνατότητα. Η αναφορά στα ιαπωνικά δεδομένα δεν αποτελεί αδύνατο σημείο της εκθέσεως διότι το ελασματουργείο της προσφεύγουσας έχει κατασκευαστεί κατά τα ιαπωνικά πρότυπα. Όπως, εξάλλου, διευκρίνισε η προσφεύγουσα κατά την προφορική διαδικασία, σύμφωνα με την εν λόγω γνωμάτευση, αν ληφθούν υπόψη οι συνθήκες παραγωγής του πρώτου τριμήνου του 1981 και γίνει η αντίστοιχη αφαίρεση των ειδικών χαλύβων, πρέπει να θεωρείται ότι ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα μηνιαία απόδοση 430 000 τόνων.

Όταν, εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι στην έκθεση που κατάρτισαν από κοινού το CRM και η Kawasaki γίνεται λόγος για ανώτατη δυνατή ετήσια παραγωγή 4 050 000 τόνων, δηλαδή 337 500 τόνων/μήνα, καθώς και ότι είναι δυνατή αύξηση του αριθμού αυτού, δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι η απόδοση της καμίνου κινητών δοκών η οποία είναι προφανώς αποφασιστική για την παραγωγική ικανότητα του ελασματουργείου, είναι του ύψους των 405 τόνων/ώρα, όσο, δηλαδή, έχει εγγυηθεί ως *ελάχιστη* απόδοση ο προμηθευτής των υψικαμίνων. Από την άλλη μεριά η γνωμάτευση Jeschar, η οποία συντάχθηκε μετά από δοκιμές της αποδόσεως κατά το Δεκέμβριο του 1981 και τον Ιανουάριο 1982 που έγιναν με συνεργασία της προμηθεύτριας εταιρείας και η οποία έλαβε υπόψη της και τις οριακές περιπτώσεις, υπό τις οποίες είναι δυνατή μακρόχρονη λειτουργία, αναφέρει ότι οι κάμινοι κινητών δοκών έχουν, υπό διάφορες συνθήκες λειτουργίας, πραγ-

ματική απόδοση πολύ μεγαλύτερη από 500 τόνους/ώρα και ότι μπορεί να αναμένεται ότι καθεμία από τις δύο υψικαμίνους θα έχει οπωσδήποτε επί μακρό χρόνο απόδοση 600 τόνων/ώρα. Επίσης, η προμηθεύτρια εταιρεία των υψικαμίνων βεβαιώνει με έγγραφό της, της 15ης Φεβρουαρίου 1982, ότι μετά από δοκιμές, κατά τις οποίες οι υψικάμινοι λειτούργησαν υπό συνήθεις συνθήκες και κατά τις οποίες ελήφθησαν υπόψη διάφορες συνθήκες παραγωγής, διαπιστώθηκε απόδοση, ορισμένες φορές, μεγαλύτερη από 600 τόνους/ώρα. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να ληφθεί ως δεδομένο ότι οι υψικάμινοι είναι σε θέση να αποδίδουν 570 τόνους/ώρα. Αυτό, αναμφίβολα προσδίδει στην έκθεση Kawasaki μόνιμη αξία, την οποία δεν μπορεί να ανατρέψει η Επιτροπή απλώς αναφερόμενη μόλις κατά την προφορική διαδικασία, δηλαδή οπωσδήποτε εκπρόθεσμα, σε έγγραφο του διευθυντή του CRM, του Οκτωβρίου 1982, σύμφωνα με το οποίο κατά τη διάρκεια πρόσφατης επισκέψεως στην Ιαπωνία διαπιστώθηκε ότι οι ιαπωνικές επιχειρήσεις που διαθέτουν υψικαμίνους της ίδιας περίπου κατασκευής τις χρησιμοποιούν για παραγωγή μόνο 300 τόνων/ώρα.

γ) Βάσει των σκέψεων αυτών δικαιολογείται το συμπέρασμα ότι η απόφαση της Επιτροπής που στηρίζεται στο άρθρο 14 της αποφάσεως 2794/80 είναι επίσης, ελαττωματική, διότι η Επιτροπή, παρά την ύπαρξη σημαντικών ενδείξεων δεν εξέτασε την ικανότητα του ελασματουργείου II της προσφεύγουσας και, κατά συνέπεια, δεν είναι βέβαιο αν ο βαθμός εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981 υπολείπεται κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10 % από τον κοινοτικό μέσο όρο, ώστε περιττεύει να εξεταστεί πλέον ο άλλος γραπτός ισχυρισμός — ότι δεν ελήφθη υπόψη η ικανότητα του ελασματουργείου I, τον οποίο, εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν επανέλαβε κατά την προφορική διαδικασία. Αν, όμως, γινόταν η εξέταση αυτή, δύσκολα θα μπορούσαν *εν προκειμένω* να διατυπωθούν επικρίσεις. Είναι, πράγματι, προφανές ότι κατά την εξέταση του βαθμού εκμεταλλεύσεως μιας επιχειρήσεως, ακόμα και σε σχέση με το άρθρο 14, σημασία έχει μόνο η ικανότητα, της οποίας μπορεί να γίνει εκμετάλλευση σε προβλεπόμενο χρόνο. Αυτό, όμως, δεν συμβαίνει με το ελασματουργείο I της προσφεύγουσας, σχετικά με το οποίο δηλώθηκε ρητά ότι τέθηκε εκτός λειτουργίας από το έτος 1974, διότι οι εργασίες του πραγματοποιούνται τώρα στο νέο ελασματουργείο II.

3. Στην υπόθεση, λοιπόν, 303/81 συνάγεται το συμπέρασμα ότι το αίτημα της σχετικής προσφυγής φαίνεται βάσιμο, πρώτον διότι η Επιτροπή έλαβε τη σύμφωνα με το άρθρο 14 απόφασή της μόνο βάσει του βαθμού εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας και δεύτερον διότι, παρά την ύπαρξη σημαντικών ενδείξεων παρέλειψε να προβεί σε εξέταση της ικανότητας της προσφεύγουσας, η οποία θα οδηγούσε πιθανότατα στο συμπέρασμα ότι ο βαθμός εκμεταλλεύσεως της προσφεύγουσας, βάσει των ποσοστώσεων που της ανακοινώθηκαν για το πρώτο τρίμηνο του 1981 υπολειπόταν κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10 % από τον κοινοτικό μέσο όρο εκμεταλλεύσεως.

II — Επί της υποθέσεως 312/81, της αποφάσεως δηλαδή με την οποία η Επιτροπή επέβαλε στην προσφεύγουσα πρόστιμο για υπέρβαση των ποσοστώσεων παραγωγής κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981

1. Αν γίνει δεκτή η άποψή μου για την προσφυγή 303/81, ότι, δηλαδή, πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση, με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να εφαρμόσει το άρθρο 14

της αποφάσεως 2794/80 στην περίπτωση της προσφεύγουσας, είναι προφανές ότι δεν μπορεί να ευσταθήσει, ούτε η απόφασή της για επιβολή προστίμου. Πράγματι, η Επιτροπή πρέπει πρώτα να επανεξετάσει την εφαρμογή του άρθρου 14 κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981, από δε την επανεξέταση αυτή μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η ποσόστωση παραγωγής της προσφεύγουσας έπρεπε να είναι μεγαλύτερη. Από αυτό συνάγεται, ενδεχομένως, μικρότερη υπέρβαση των ποσοστώσεων και, επομένως, χαμηλότερο πρόστιμο ή ίσως μάλιστα — αν φανεί ότι έπρεπε να γίνει αύξηση σε βαθμό που να ανταποκρίνεται στην πραγματική παραγωγή της προσφεύγουσας —, ότι αποκλείεται τελείως επιβολή προστίμου λόγω ελλείψεως παραβάσεως του άρθρου 9.

2. Δεν θα παραμείνω, βέβαια, στη διαπίστωση αυτή, αλλά θα υπεισέλθω, επικουρικώς, στην ιδιαίτερη επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως 312/81.

Η επιχειρηματολογία αυτή στηρίζεται αποκλειστικά στη φερόμενη υπόσχεση του αρμόδιου για το σύστημα ποσοστώσεων μέλους της Επιτροπής, που διεβίβασε ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου του, ότι θα μεριμνήσει για την επίλυση του προβλήματος που ανέκυψε από την υπέρβαση από την προσφεύγουσα των ποσοστώσεων παραγωγής της για το πρώτο τρίμηνο του 1981. Παρόλο που στο δικόγραφο της προσφυγής της η προσφεύγουσα επικαλέστηκε επίσης την παρανομία της γενικής αποφάσεως 2794/80, παρέλκει πλέον να εξεταστεί λεπτομερώς το θέμα αυτό, καθώς και το πολύπλευρο πρόβλημα του παραδεκτού που κατά ένα μέρος συνδέεται μ' αυτό, διότι η προσφεύγουσα δήλωσε ρητά κατά την προφορική διαδικασία ότι αφότου έλαβε γνώση της αποφάσεως στην υπόθεση 119/81 [1] δεν επιμένει πλέον στο λόγο που αφορά την παρανομία της αποφάσεως 2794/80.

3. Ως προς την *υπόσχεση* που δόθηκε στην προσφεύγουσα, από την οποία συνάγεται η παρανομία της αποφάσεως περί επιβολής προστίμου, έχω, αναλυτικότερα να διατυπώσω τα εξής.

Η προσφεύγουσα προσκλήθηκε στις 20 Μαρτίου 1981 να λάβει μέρος σε μια συνομιλία με στόχο την επεξεργασία μιας ρυθμίσεως για τη μετά την 30ή Ιουνίου 1981 περίοδο, στο πλαίσιο της οποίας οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις παραγωγής χάλυβα επρόκειτο να καταλήξουν σε συμφωνία για εκούσιο περιορισμό της παραγωγής τους. Στην πραγματικότητα η προσφεύγουσα δεν είχε πρόθεση να συμπράξει διότι φοβόταν ότι δεν θα ελάμβανε δίκαιο μερίδιο από την ποσόστωση παραγωγής που επρόκειτο να συμφωνηθεί. Η Επιτροπή, η οποία είχε ήδη ανακοινώσει ότι το κατά το άρθρο 58 της συνθήκης ΕΚΑΧ σύστημα ποσοστώσεων θα έληγε οπωσδήποτε στις 30 Ιουνίου 1981, ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για μια εκούσια ρύθμιση για την περίοδο μετά την ημερομηνία αυτή και, επομένως, για συμμετοχή της προσφεύγουσας στις προαναφερθείσες συνομιλίες. Για το λόγο αυτό, στις 19 Μαρτίου 1981, ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου του αρμόδιου για το σύστημα ποσοστώσεων μέλους της Επιτροπής, ενεργώντας εξ ονόματός του και κατόπιν εντολής του — η προσφεύγουσα χρησιμοποιεί εδώ το νομικό όρο «ως διαγγελέας» — απευθύνθηκε τηλεφωνικά στην προσφεύγουσα και απέσπασε την υπόσχεσή της να μετάσχει στις συνομιλίες, δίνοντας αντίστοιχα την υπόσχεση ότι — κατά κάποιο τρόπο ως αντιστάθμιση των δυσμενών επιπτώσεων που αναμένονται για την προσφεύγουσα από το νέο σύστημα — θα επέλυε το πρόβλημα που ανέκυπτε από την υπέρβαση, εκ μέρους της προσφεύγουσας, της ποσοστώσεως παραγωγής της κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981. Η προσφεύγουσα, εμπιστευόμενη στην υπόσχεση αυτή, δεν προσέβαλε ενώπιον του Δικαστηρίου την απόφαση περί επιβολής ποσοστώσεων ως προς το πρώτο

1 — Απόφαση της 7ης Ιουλίου 1982 στην υπόθεση 119/81, Klöckner-Werke AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1982, σ. 2627.

τρίμηνο του 1981 και έλαβε μέρος στις σχετικές συνομιλίες, οι οποίες κατέληξαν σε μερική συμφωνία. Ενόψει της καταστάσεως αυτής η Επιτροπή δεν μπορεί να αθετήσει μονομερώς τη συμφωνία αυτή και να επιβάλει πρόστιμο χωρίς να έχει επιλύσει το πρόβλημα της προσφεύγουσας.

Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί — όπως κατάλαβα από την προφορική διαδικασία — ότι ο εν λόγω προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου υποσχέθηκε στην προσφεύγουσα ότι θα επιλυθεί το πρόβλημά της («το solve the problem»). Εμμένει, όμως, στην άποψη ότι σε καμία περίπτωση δεν ήταν δυνατή η υπόσχεση ότι δεν θα επιβληθεί πρόστιμο, ακόμα και σε περίπτωση υπερβάσεως της ποσοστώσεως, διότι το άρθρο 9 προβλέπει ότι η επιβολή προστίμου είναι υποχρεωτική σε περίπτωση υπερβάσεως της ποσοστώσεως, προβάλλει δε το *απαράδεκτο* της αιτιάσεως ως αλυσιτελούς. Η Επιτροπή αναφέρει, επίσης, ότι στην πραγματικότητα δεν μπορεί να εξακριβωθεί το ακριβές περιεχόμενο της υποσχέσεως, ότι δεν υπάρχει δηλαδή η απαιτούμενη από το διοικητικό δίκαιο ακρίβεια, καθώς και η βούληση δεσμεύσεως για να γίνει δεκτή η ύπαρξη δεσμευτικής υποσχέσεως. Η Επιτροπή αμφισβητεί ακόμα ότι το αρμόδιο για το σύστημα ποσοστώσεων μέλος της Επιτροπής επιφόρτισε τον προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του να ενεργήσει κατά τον τρόπο αυτό και ότι θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη σχετικά — αν υποτεθεί ότι ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου είχε την πρόθεση να δεσμευτεί με μια υπόσχεση — η νομολογία, σύμφωνα με την οποία οι προφορικές διαβεβαιώσεις των υπαλλήλων πρέπει να εγκρίνονται από τις υπεύθυνες αρχές. Τέλος, έστω και αν υποτεθεί ότι η υπόσχεση για τη λύση του προβλήματος της προσφεύγουσας είχε τη μορφή αυξήσεως των ποσοστώσεων και πάλι μια τέτοια υπόσχεση θα ήταν ανενεργός γιατί θα της έλειπε ο απαιτούμενος έγγραφος τύπος.

4. α) Ως προς το σημείο αυτό, διστάζω να δεχθώ το απαράδεκτο της αιτιάσεως της προσφεύγουσας με την αιτιολογία ότι είναι αλυσιτελής.

Είναι, βέβαια, ορθό ότι σε περίπτωση υπερβάσεως των ποσοστώσεων είναι αδιανόητη υπόσχεση ότι δεν θα επιβληθεί πρόστιμο, εφόσον σύμφωνα με την απόφαση 2794/80 δεν υπάρχει περιθώριο εκτιμήσεως, αλλά η επιβολή προστίμου είναι αυτόματη και αναγκαστική συνέπεια της υπερβάσεως των ποσοστώσεων. Δεν πρέπει, όμως, να παραβλέπεται ότι στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά μια τέτοια κύρωση, μπορούν σύμφωνα με το άρθρο 36 της συνθήκης ΕΚΑΧ, να περιλαμβάνονται αποφάσεις, η μη τήρηση των οποίων κολάζεται, δηλαδή, στην προκειμένη περίπτωση — όπως η ίδια η Επιτροπή φαίνεται να παραδέχεται — η αρχική απόφαση περί επιβολής ποσοστώσεων και οι σχετικές μ' αυτήν συμπληρωματικές αποφάσεις, όπως αυτή που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 14 της αποφάσεως 2794/80. Υπό τις συνθήκες αυτές είναι δυνατές υποσχέσεις είτε αυτές αφορούν αύξηση της παραγωγής αναφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο 3, κατόπιν νέων στοιχείων για την εκτίμηση της ικανότητας της προσφεύγουσας είτε αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 14 και την αναγνώριση εξαιρετικών δυσκολιών που προκαλεί στην προσφεύγουσα το σύστημα ποσοστώσεων. Αρκεί, λοιπόν, να ερμηνευτεί λογικά ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ώστε να παραμεριστούν οι επιφυλάξεις για τον αλυσιτελή χαρακτήρα της, διότι αν μετά από κατάλληλη έρευνα αποδειχθεί ότι η απόφαση περί ποσοστώσεων είναι ελαττωματική, εφόσον παρά τις υποσχέσεις δεν τροποποιήθηκε, καθίσταται έτσι σαφές ότι η απόφαση περί επιβολής προστίμου, δεν έχει κανένα έρεισμα.

6) Διστάζω, επίσης, να συνταχθώ με την άποψη της Επιτροπής ότι η επίμαχη δήλωση, κρινόμενη αντικειμενικά από το

ίδιο το περιεχόμενό της, είναι τόσο αόριστη, ώστε να μην μπορεί να παράγει οποιοδήποτε έννομο αποτέλεσμα. Όταν έγινε η δήλωση αυτή — λίγο πριν από το τέλος του πρώτου τριμήνου — ήταν φανερό ότι η προσφεύγουσα θα υπερέβαινε τις ποσοστώσεις που της είχαν αρχικά χορηγηθεί και ότι επομένως ήταν δυνατή η επιβολή κυρώσεως. Ήταν προφανές ότι αυτό ήταν το «πρόβλημα» της προσφεύγουσας που αναζητούσε λύση. Εφόσον δόθηκε υπόσχεση για λύση — αποφυγή επιβολής κυρώσεως — μόνο οι δύο προαναφερθέντες τρόποι ήταν δυνατοί: είτε επανεξέταση της τότε αποφάσεως περί ποσοστώσεων, που δεν ήταν ακόμη οριστική — όπως μνημονεύτηκε στην αρχή, έγινε οριστική με την απόφαση της 1ης Απριλίου 1981 — λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 4, στοιχείο 3, και της αμφισβητούμενης εκτιμήσεως της ικανότητας της προσφεύγουσας είτε εφαρμογή του άρθρου 14, μετά από αναγνώριση των εξαιρετικών δυσκολιών που επικαλούνταν η προσφεύγουσα. Έτσι, αποκλείεται, πράγματι, η δυνατότητα να θεωρηθεί η υπόσχεση ως αόριστη και επομένως χωρίς νομική υπόσταση.

γ) Ωστόσο, η τελική εντύπωση είναι, πράγματι, ότι η εν λόγω αιτίαση δεν μπορεί να στηρίξει την προσφυγή για πολλούς λόγους:

αα) Παραμένει αμφίβολο αν η προσφεύγουσα μπόρεσε να αποδείξει πειστικά ότι η υπόσχεση προέρχεται από το μέλος της Επιτροπής που είναι αρμόδιο για τις αποφάσεις αυτές (τροποποίηση ποσοστώσεων) βάσει εξουσιοδοτήσεως της Επιτροπής. Πράγματι, η επιστολή της προσφεύγουσας, της 26ης Ιουλίου 1981, προς τον προαναφερθέντα προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου αναφέρει ότι «στις συνομιλίες που *είχατε* μαζί μας πριν από την έναρξη των διαπραγματεύσεων Eurofer II ... *υποσχεθήκατε* ότι η Επιτροπή θα επιλύσει το πρόβλημα της εκ μέρους μας υπερβάσεως των ποσοστώσεων κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981». Βέβαια, στα δικόγραφα διευκρινίστηκε ότι η δήλωση αυτή έγινε ευθύς μετά από τηλεφωνική επικοινωνία του εν λόγω προϊσταμένου του ιδιαίτερου γραφείου με το αρμόδιο μέλος της Επιτροπής και ότι, επομένως, δεδομένου ότι ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου επικαλέστηκε την τηλεφωνική αυτή επικοινωνία, συνάγεται ότι διεβίβασε ως διαγγελέας δήλωση του αρμόδιου μέλους της Επιτροπής. Αυτό όμως δεν αποδείχθηκε, ούτε με κατάθεση των συνομιλητών του εν λόγω προϊσταμένου του ιδιαίτερου γραφείου στα γραφεία της προσφεύγουσας, ούτε μπορούσαν να πουν τίποτε για το περιεχόμενο της τηλεφωνικής επικοινωνίας που είχε ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου με το μέλος της Επιτροπής και η οποία, όπως με έμφαση βεβαιώνει η Επιτροπή, δεν είχε το περιεχόμενο που ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Έτσι φαίνεται πράγματι να έχει σημασία στην παρούσα υπόθεση η νομολογία, σύμφωνα με την οποία η διαβεβαίωση που παρέχει υπάλληλος πρέπει ρητά να έχει την επιδοκιμασία της αρμόδιας αρχής (υπόθεση 21/64 [1]), για την οποία, όμως, δεν διατυπώθηκε κανένας ισχυρισμός, ούτε και μπόρεσε να αποδειχθεί.

66) Αμφιβολίες επίσης υπάρχουν ως προς το αν πράγματι υπήρξε πρόθεση για *δεσμευτική* δήλωση. Δεν μου φαίνεται καθόλου πιθανό το ότι η προσφεύγουσα δίνει στη δήλωση ότι θα επιλυθεί το πρόβλημά της την ερμηνεία ότι κατά το πρώτο τρίμηνο του 1981 της παρασχέθηκε η υπόσχεση ότι θα της χορηγηθούν *αντισταθμίσματα* για τις δυσμενείς επιπτώσεις που αναμένονται από την εκούσια συμφωνία για περιορισμό της παραγωγής μετά την 30ή Ιουνίου 1981. Πράγματι, δύσκολα μπορώ να πιστέψω ότι υπήρξε μια τέτοια «συναλλαγή» όπως το αποκαλεί η προσφεύγουσα. Διότι δεν μπορώ να πιστέψω ότι η

1 — Απόφαση της 31ης Μαρτίου 1965 στην υπόθεση 21/64 — Macchiorlati Dalmas e Figli κατά Ανώτατης Αρχής, Slg. 1965, σ. 241.

Επιτροπή μπόρεσε να δώσει μια τόσο συγκεκριμένη υπόσχεση, χωρίς να έχει οποιαδήποτε εγγύηση για επιτυχή έκβαση των διαπραγματεύσεων Eurofer II, πολύ περισσότερο όταν η προσφεύγουσα μπορούσε να προσπαθήσει να αποφύγει δυσμενείς επιπτώσεις στα πλαίσια του εκουσίου συστήματος, οι οποίες, επομένως, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως δεδομένο γεγονός.

γγ) Αν πάλι γίνει δεκτό ότι υπήρχε πρόθεση για δεσμευτική υπόσχεση, ότι δηλαδή — όπως αναφέρεται στην απόφαση 71/74 [1] — δόθηκε η εντύπωση δεσμευτικής δηλώσεως της Επιτροπής, και πάλι πρέπει τουλάχιστον να θεωρηθεί βάσιμη η αντίρρηση ότι η υπόσχεση δεν έχει έννομες συνέπειες διότι πρόκειται για *προφορική* και μόνο δήλωση. Όπως ήδη εξήγησα, μόνη δυνατότητα για επίλυση του προβλήματος της προσφεύγουσας είναι η τροποποίηση της αποφάσεως ποσοστώσεων για το πρώτο τρίμηνο του 1981. Προς τούτο, όμως, απαιτείται απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 15 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Εφόσον για την απόφαση αυτή απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 1 της αποφάσεως 22/60, της 7ης Σεπτεμβρίου 1960 (ABl 1960, της 29. 9. 1960, σ. 1249) έγγραφος τύπος, σχετική υπόσχεση μπορεί να θεωρηθεί έγκυρη — όπως κατέδειξε η Επιτροπή το ίδιο ισχύει και κατά το εθνικό δίκαιο — μόνο όταν περιβάλλεται τον έγγραφο τύπο και όχι όταν, όπως συνέβη στην παρούσα υπόθεση, δίνεται τηλεφωνικά.

δ) Ως προς την υπόθεση 312/81 πρέπει, συνεπώς, να γίνει δεκτό, ότι δεν μπορεί να στηριχθεί επί της μοναδικής αιτιάσεως που εξακολουθεί να προβάλλεται στο πλαίσιο *αυτής* της δίκης ακύρωση της αποφάσεως περί επιβολής προστίμου. Ως προς το επικουρικό αίτημα μειώσεως του προστίμου, πρέπει, περαιτέρω, να γίνει δεκτό ότι στην παρούσα υπόθεση — έστω και αν υποτεθεί ότι το Δικαστήριο έχει τη δυνατότητα αυτή δυνάμει του άρθρου 36 της συνθήκης ΕΚΑΧ, παρά τη διατύπωση του άρθρου 9 της αποφάσεως 2794/80 — δεν συντρέχει σχετικά κανένας λόγος, εφόσον ούτε η προσφεύγουσα προέβαλε ιδιαίτερη αιτιολογία, ούτε αυτεπάγγελτα διαπιστώνεται σοβαρός λόγος, να εξεταστεί τέτοιο ενδεχόμενο.

III — Κατόπιν αυτών προτείνω η απόφαση του Δικαστηρίου στις δύο συνεκδικαζόμενες υποθέσεις να είναι η εξής:

Σύμφωνα με το αίτημα της προσφεύγουσας να ακυρωθεί η απόφαση της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1981, περί απορρίψεως της αιτήσεως που υπέβαλε η προσφεύγουσα βάσει του άρθρου 14 της αποφάσεως 2794/80. Κατά τον ίδιο τρόπο πρέπει να ακυρωθεί — εφόσον ο καθορισμός των ποσοστώσεων παραγωγής της προσφεύγουσας για το πρώτο τρίμηνο του 1981 δεν έχει ακόμα οριστικοποιηθεί — η απόφαση της Επιτροπής, της 28ης Οκτωβρίου 1981, με την οποία επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρόστιμο για υπέρβαση των ποσοστώσεων που είχαν καθοριστεί για το πρώτο τρίμηνο του 1981. Συνεπώς, η Επιτροπή θα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

1 — Απόφαση της 15ης Μαΐου 1975 στην υπόθεση 71/74 — Nederlandse Vereniging voor Fruit en Groentenimporthandel, Nederlandse Bond van Grossiers in Zuidvruchten en ander geimporteerd Fruit «Frubo» κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Slg. 1975, σ. 563.